

شماره ۱۰۰

۲۲۵۳۷۹۴

چشم انداز ۲۰۳۰:

خدمات بهینه سلامت دهان برای همه

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآورنده	خدمات بهینه سلامت دهان برای همه/نویسنده مایکل گلیک و همکاران؛ مترجم ساناز کارگزار، امین وحدتی؛ ویرایش و تصحیح علی کاظمیان
مشخصات نشر	تهران: دندانه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۵۵ص: مصور.
فروست	سری کتاب‌های سلامت دهان نوین؛ ۴.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۹۷۹۹۵-۴-۳
وضعیت فهرست‌نویسی	قیفا
یادداشت	عنوان اصلی: Delivering Optimal Oral Health for All.
یادداشت	عنوان دیگر: چشم‌انداز ۲۰۳۰: خدمات بهینه سلامت دهان برای همه.
عنوان دیگر	چشم‌انداز ۲۰۳۰: خدمات بهینه سلامت دهان برای همه.
موضوع	بهداشت همگانی دهان و دندان -- آینده نگری Dental public health-Forecasting بهداشت همگانی دهان و دندان -- خدمات Community dental services گلیک، مایکل Glick, Michael کارگزار، ساناز، ۱۳۷۰ - مترجم وحدتی، امین، ۱۳۶۸ - مترجم کاظمیان، علی، ۱۳۶۱ - ویراستار Rkut ۲۶۲/۱۹۷۶ ۸۵۶۹۲۸۳ قیفا
شناسه افزوده	
شناسه افزوده	
شناسه افزوده	
شناسه افزوده	
شناسه افزوده	
رده‌بندی کنگره	
رده‌بندی دیویی	
شماره کتابشناسی ملی	
اطلاعات رگورد کتابشناسی	

چشم‌انداز ۲۰۳۰:

خدمات بهینه سلامت دهان برای همه

از سری کتاب‌های سلامت دهان نوین - ۴

این کتاب ترجمه‌ای است از Oral Health For All / Delivering Optimal / VISION 2030

نویسنده: مایکل گلیک و همکاران

مترجم: دکتر ساناز کارگزار و دکتر امین وحدتی

ویرایش و تصحیح: دکتر علی کاظمیان

محسن مشایخی

طراح جلد

وحید اخباری

صفحه‌آرا

سیامک شایان

مدیر پروژه

معصومه مسافرین

مدیر فنی

اول، پاییز ۱۴۰۰

نوبت و سال انتشار

۱۰۰۰ نسخه

شمارگان

وطن‌خواه

چاپ و صحافی

۹۷۸-۶۲۲-۹۷۹۹۵-۴-۳

شابک

۵۲ هزار تومان

قیمت

dandane.org

فروشگاه آنلاین نشر دندانه

کلیه حقوق چاپ و نشر این اثر برای ناشر محفوظ است

فهرست

۴.....	دیباچه
۶.....	چکیده اجرایی:
۷.....	مقدمه
۹.....	رکن اول: پوشش همگانی سلامت دهان
۱۰.....	دیباچه و چشم‌انداز ۲۰۲۰
۱۰.....	پیش‌زمینه
۱۱.....	چالش‌های کلیدی
۱۲.....	رویکردهای پشتیبان
۱۳.....	نتیجه‌گیری
۱۵.....	رکن دو: ادغام سلامت دهان در دستور کار سلامت عمومی و توسعه
۱۶.....	دیباچه و چشم‌انداز ۲۰۲۰
۱۶.....	پیش‌زمینه
۱۸.....	چالش‌های کلیدی
۱۹.....	رویکردهای پشتیبان
۲۱.....	نتیجه‌گیری
۲۵.....	رکن سوم: پرورش نیروی کار تاب‌آور در جهت توسعه‌ی پایدار
۲۶.....	دیباچه و چشم‌انداز ۲۰۲۰:
۲۷.....	چالش‌های اصلی
۲۹.....	رویکردهای حمایتی
۳۲.....	پی‌اف‌کندن مبنایی برای ارکان سه‌گانه
۳۲.....	توانمند ساختن یک حرفه‌ی پاسخگو و تاب‌آور: نیاز به اصلاحات آموزشی
۳۴.....	چالش‌های کلیدی
۳۴.....	رویکردهای حمایتی
۳۵.....	ذی‌نفعان
۳۵.....	نتیجه‌گیری
۳۸.....	فراخوان برای اقدام: ارائه خدمات سلامت دهان بهینه برای همه
۳۹.....	پیوست یک - چشم‌انداز ۲۰۳۰: اندازه‌گیری پیشرفت در مسیر تحقق اهداف
۴۲.....	پیوست دو: منابع و مطالعات بیشتر
۴۵.....	پیوست سه - فهرست حروف اختصاری و واژه‌نامه

دیباچه

صنف دندان‌پزشکان آن جامعه (و مدیران و سیاست‌گذاران سلامت دهان) را به پرسش گرفت؟ پرسش‌هایی جدی از این دست که در دهه‌های اخیر به صورت پراکنده در محافل مرتبط با سلامت دهان به گوش می‌خورد، در سال‌های اخیر به صورت جدی‌تر و پرحاشیه‌تری طرح شده است. به دنبال یادداشت‌های نقادانه‌ای از قبیل بیانیه‌ی کاسکادا (بحران دندان‌پزشکی؛ وقت تغییر رسیده است)^۱، انتشار ویژه‌نامه‌ی سلامت دهان در مجله‌ی معتبر لنست در سال ۲۰۱۹ را شاید بتوان نقطه‌ی عطفی در طرح عمومی مباحث سلامت دهان برشمرد: «پایان دادن به غفلت جهانی از سلامت دهان؛ زمانی برای اقدام مبنایی»^۲. گنجاندن شدن سلامت دهان در گزارش مجمع جهانی سلامت به سازمان ملل در ژانویه ۲۰۲۱^۳ و نیز در گزارش دبیرکل سازمان جهانی بهداشت در می ۲۰۲۱^۴ نشان از آن دارد که پس از دهه‌ها کم‌توجهی

در یک قرارداد نانوشته‌ی اجتماعی هر طیف یا حرفه، کار ویژه‌ی مشخصی را در جامعه به عهده دارد؛ مثلاً کار ویژه‌ی معلم و رفتگر به ترتیب آموزش به کودکان و نوجوانان و پاکیزه کردن سطح شهر است. این پرسش را می‌توان در مقابل دندان‌پزشکان نیز طرح کرد: کار ویژه‌ی حرفه‌ی دندان‌پزشکی (و دیگر گروه‌های مرتبط با دهان و دندان) چیست؟ به بیان دیگر، کدام اقدام و کدام هدف است که دندان‌پزشکان بیش و پیش از هر اقدام و هدف دیگری باید به آنها متعهد باشند؟ در مقابل این پرسش عموماً می‌توان چنین پاسخی را انتظار داشت: «حفظ و ارتقاء سلامت دهان و دندان، کار ویژه‌ی اساسی حرفه‌ی دندان‌پزشکی است». این پاسخ خوشایند و زیبا، اما خود می‌تواند آغاز پرسش‌های نقادانه‌ی دیگری باشد، مثلاً بیایید از خود بپرسیم: آیا حرفه‌ی دندان‌پزشکی از پس این کار ویژه‌ی خود برآمده است؟

اگر دانش‌آموزان سال اول دبستان در یک شهر خواندن و نوشتن نیاموزند یا اگر خیابان‌های یک شهر مملو از زباله باشد، ما طبعاً صنف معلمان (و مدیران آموزشی) یا رفتگران شهر (و مدیران شهرداری) را به پرسش می‌گیریم که چرا وظیفه‌ی خود را به درستی انجام نداده‌اند. حال به همین سیاق، اگر وضع سلامت دهان و دندان مردم جامعه‌ای نامطلوب باشد و پوسیدگی‌های درمان‌نشده‌ی زیادی در دهان آنها موجود باشد، آیا نمی‌توان

1. Cohen LC, Dahlen G, Escobar A, Fejerskov O, Johnson NW, Manji F. Dentistry in crisis: time to change. La Cascada Declaration. Aust Dent J. 2017 Sep;62(3):258-260.

2. Watt RG, Daly B, Allison P, Macpherson LMD, Venturelli R, Listl S, Weyant RJ, Mathur MR, Guarnizo-Herreño CC, Celeste RK, Peres MA, Kearns C, Benzian H. Ending the neglect of global oral health: time for radical action. Lancet. 2019 Jul 20;394(10194):261-272.

3. https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB148/B148_R1-en.pdf

4. https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA74/A74_10Rev1-en.pdf

اجرایی بودن راهبردهای پیشنهادشده تأکید می‌شود. در حالی که رویکرد درمان‌محور، مداخله‌گرا، و تکنولوژی‌محور صدای غالب دندان‌پزشکی روز دنیاست، شاید بتوان گزارش چشم‌انداز ۲۰۳۰ fdi را نشانه‌ای امیدوارکننده از برخاستن صدایی حرفه‌ای و سلامت‌محور در داخل صنف دندان‌پزشکی دانست.

ترجمه‌ی فارسی این گزارش محصول همت دو دستیار تخصصی سلامت دهان و دندان‌پزشکی اجتماعی، دکتر امین وحدتی و دکتر ساناز کارگزار، است. امیدوارم انگیزه و اشتیاق این دو همکار عزیز دیر بپاید و تکثیر شود. به سهم خود از ایشان و از مدیر محترم نشر دندان‌ه بابت انتشار این اثر سپاسگزارم.

دکتر علی کاظمیان

رئیس چهارمین دوره‌ی انجمن سلامت دهان و

دندان‌پزشکی اجتماعی ایران

سیاست‌گذاران سلامت به سلامت دهان، فصل جدیدی از بازاندیشی در مورد سیاست‌های سلامت دهان جامعه آغاز شده است. گویا زمان آن رسیده که سیاست‌گذاران سلامت عمومی، بیماری‌های دهان و دندان و در صدر آنها پوسیدگی دندان را به عنوان شایع‌ترین بیماری مردم کره‌ی زمین - که هم پرهزینه‌اند و هم قابل پیشگیری - در زمره‌ی اولویت‌های اصلی نظام سلامت بگنجانند.

گزارش حاضر، یعنی چشم‌انداز ۲۰۳۰ فدراسیون جهانی دندان‌پزشکی، را می‌توان در بستر همین توجه جهانی اخیر به سلامت دهان فهم کرد. اینکه fdi به عنوان شناخته‌شده‌ترین سازمان بین‌المللی صنف دندان‌پزشکی، در جای‌جای این گزارش به اهمیت و ضرورت "ادغام" خدمات سلامت دهان در خدمات سلامت عمومی تأکید می‌کند و این ادغام را در آموزش سلامت دهان نیز ردیابی می‌کند، نشان از اتخاذ رویکردی سلامت‌محور دارد. در گزارش حاضر با استفاده از چند نمونه‌ی موردی موفق در سطح جهانی، بر امکان‌پذیری و